

Problem curenja u području oko govorne proteze kod laringektomiranih bolesnika na ORL odjelu Opće bolnice Bjelovar

Andrea Strahija Šokac, Stjepan Grabovac

Služba kirurških djelatnosti, Odjel za otorinolaringologiju i oftalmologiju Opće bolnice Bjelovar

Cilj rada: Ukazati na problem curenja u području oko govorne proteze s posebnim osvrtom na upotrebu silikonskih podložaka oko krajeva proteze.

Materijal i metode: U razdoblju od 2012. do 2020. godine na Otorinolaringološkom odjelu OB Bjelovar promijenjeno je 300 govornih proteza. Kod 11 bolesnika imali smo periprostetično curenje, što je zahtijevalo neki od sljedećih postupaka: 5 postavljanja veće ili extraseal proteze, 2 spontana i 2 operativna zatvaranja fistule sa sekundarnom traheozofagealnom punkcijom i 2 postavljanja silikonskih podložaka oko krajeva proteze. Prikazali smo slučaj bolesnika kod kojega je nakon prve promjene govorne proteze došlo do periprostetičnog curenja koje se sa svakom promjenom proteze pojačavalo, a fistula je unatoč raznim pokušajima zatvaranja i dalje perzistirala. Problem smo riješili postavljanjem silikonskih podložaka. Bolesnik je u početku gutao samo kašastu hranu, a potom i tekućinu, uz povremeno minimalno curenje. Najdulje vremensko razdoblje između dvije promjene proteze sa silikonskim podloškom iznosilo je 24 mjeseca.

Rasprava: Traheozofagealna punkcija s postavljanjem govorne proteze je „zlatni standard“ govorne rehabilitacije laringektomiranih bolesnika. Premda je govor uspostavljen, postoje brojne komplikacije koje ovaj postupak čine manje vrijednim. Najčešća je mogućnost curenja tekućine kroz protezu (u oko 80% slučajeva) ili oko nje (u 11 do 27% slučajeva), što su glavne indikacije za promjenu iste. Postavljanje silikonskih podložaka na ezofagealnom i trahealnom kraju proteze može se koristiti kada drugi postupci ne daju rezultat.

Zaključak: Curenje u području oko govorne proteze značajno smanjuje kvalitetu života laringektomiranih bolesnika. Ponekad, unatoč opetovanim pokušajima raznih tehnika zatvaranja, fistula i dalje ostaje otvorena. Postavljanje silikonskih podložaka oko krajeva proteze omogućuje uzimanje krute i kašaste hrane, uz minimalnu aspiraciju tekućine.

Ključne riječi: periprostetično curenje, silikonski podložak